

P6_TA(2005)0336

Európske školy

Uznesenie Európskeho parlamentu o možnostiach vypracovania systému Európskych škôl (2004/2237(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu o možnostiach vypracovania systému Európskych škôl (KOM(2004)0519),
 - so zreteľom na Dohovor stanovujúci štatút Európskych škôl¹,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. decembra 2002 o financovaní Európskych škôl²,
 - so zreteľom na výročnú správu generálneho tajomníka Európskych škôl pre schôdzu Rady guvernérov v Bruseli 1. a 2. februára 2005³,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie a stanovisko Výboru pre rozpočet (A6-0200/2005),
- A. keďže cieľom týchto škôl je poskytnúť deťom pracovníkov Európskych spoločenstiev spoločné vzdelávanie; keďže okrem detí, na ktoré sa vzťahujú dohody uvedené v článkoch 28 a 29 štatútu Európskych škôl, môžu tieto školy navštevovať aj ostatné deti, a to v medziach stanovených Radou guvernérov; keďže pre hladký chod európskych inštitúcií je nevyhnutný nábor a udržanie vhodne kvalifikovaných úradníkov a keďže k tomu prispieva poskytovanie vzdelávania deťom týchto pracovníkov v ich materskom jazyku, uznanie úspešne ukončených školských rokov v členských štátoch a Európskych školách, ako i európska maturita,
- B. keďže Európske školy boli zakladané s týmto úmyslom,
- C. keďže systém Európskych škôl podporuje koncepciu európskeho občianstva; keďže zachovanie existujúcich škôl, ako aj zriadenie nových škôl a rozšírenie tohto systému inými smermi by mohli pomôcť posilniť európsku integráciu,
- D. keďže momentálne existuje 13 Európskych škôl, v ktorých je zapísaných viac ako 19 000 žiakov, a keďže do roku 2010 sa pravdepodobne zriadi ešte jedna škola,
- E. keďže počet žiakov v niektorých školách, predovšetkým v Bruseli, vzrástol tak, že tento stav je už neprijateľný a vedie k zhoršeniu výučby,
- F. keďže priemerné náklady na žiaka v Európskych školách sú v porovnaní s nákladmi na iných školách navštevovaných deťmi pracovníkov obdobných orgánov priaznivejšie; keďže

¹ Ú. v. ES L 212, 17.8.1994, s. 3.

² Ú. v. EÚ C 31 E, 5.2.2004, s. 91.

³ Dokument 1612-D-2004-en-1; http://www.eursc.org/SE/htmlEn/IndexEn_home.html

náklady na žiaka sú medzi jednotlivými školami do veľkej miery odlišné a značne súvisia s veľkosťou školy,

- G. keďže Európske spoločenstvo síce prispieva na viac ako polovicou prevádzkových nákladov Európskych škôl, je Komisia jedinou európskou inštitúciou zastúpenou v Rade guvernérov Európskych škôl, a keďže Komisia je jediným členom Rady guvernérov, ktorý má hlasovacie právo tak v Rade guvernérov, ako aj v Správnej rade každej jednotlivkej školy,
- H. keďže systém riadenia Európskych škôl musí spojiť možnosti strategického plánovania a dohľadu spolu s rozumnou mierou autonómie jednotlivých škôl,
- I. keďže správa Európskych škôl, vrátane rozhodovania o prijatí žiakov a odpustení poplatkov, by mala byť v čo najväčšom možnom rozsahu jasná, konzistentná a transparentná v celom systéme Európskych škôl,
- J. keďže učebné osnovy pre európsku maturitu sú akademicky náročné a nemusia byť vhodné pre akademicky slabších žiakov; keďže tieto školy momentálne neponúkajú žiadne iné vysvedčenie potvrdzujúce riadne ukončenie stredoškolského štúdia,
- K. keďže v súčasnosti sa poskytovanie vzdelania žiakom so špeciálnymi vzdelávacími potrebami líši od jednej školy k druhej,
- L. keďže maximálna veľkosť triedy (32 žiakov) je väčšia ako by bolo povolené podľa príslušných právnych predpisoch v mnohých členských štátoch; keďže okrem toho sú v mnohých triedach žiaci, ktorých materský jazyk nie je totožný s vyučovacím jazykom na jazykovom oddelení, kde boli prijatí, ako aj žiaci s problémami pri učení alebo špeciálnymi učebnými potrebami,
- M. keďže s výnimkou školy Brusel I sú školy v Bruseli a Luxemburgu preplnené a keďže sa rozhodlo o zriadení dvoch ďalších škôl, budovy ktorých však nebudú pripravené na nasťahovanie skôr než v roku 2010, pričom táto situácia má vážne dôsledky na výučbu v týchto školách,
- N. keďže filozofia vzdelávania na Európskych školách a učebné osnovy pre európsku maturitu, slúžia ako model pre mnohojazyčné a multikultúrne vzdelávanie, ktoré si členské štáty môžu želať napodobniť,
- O. keďže národy Európy sa v Zmluve o ES (článok 149) dohodli, že cieľom opatrení Spoločenstva je rozvoj európskej dimenzie vo vzdelávaní, najmä výučbou a šírením jazykov členských štátov,

Dohovor stanovujúci štatút Európskych škôl a oznámenie Komisie

1. víta skutočnosť, že Komisia prostredníctvom svojho vyššie uvedeného oznámenia vstúpila do procesu konzultácie o budúcom vývoji systému Európskych škôl, pričom sa zohľadní rozšírenie Európskej únie, záujmy nových členských štátov, vznik ďalších agentúr EÚ mimo Bruselu a Luxemburgu a naliehavú potrebu revízie a posúdenia a v prípade potreby aj reformy systému, ktorý bol založený pred 50 rokmi a ktorý pôvodne počítal len so štyrmi jazykmi;

2. pripomína, že v Dohovore stanovujúcom štatút Európskych škôl sa uvádza, že úlohou Európskych škôl je poskytovať spoločné vzdelávanie pre deti pracovníkov Európskych spoločenstiev ako spôsob zabezpečenia riadneho chodu inštitúcii Spoločenstva, a ďalej sa uvádza, že v medziach stanovených Radou guvernérov môžu tieto školy navštevovať aj ostatné deti;

Decentralizované agentúry a nové členské štáty

3. je presvedčený, že sa naliehavo musí nájsť riešenie otázky týkajúcej sa všetkých pracovísk decentralizovaných agentúr; vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa takéto riešenie nenašlo v čase, keď sa rozhodovalo o pracoviskách týchto agentúr, s výnimkou Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín v Parme;
4. je presvedčený, že členské štáty, na ktorých území sa nachádzajú niektoré z nových decentralizovaných agentúr, musia prevziať väčšiu finančnú zodpovednosť za vzdelávanie detí pracovníkov, a že sa musia nájsť vhodné riešenia v prípade všetkých nových pracovísk; je presvedčený, že v takýchto prípadoch predstavuje jedno z riešení spolupráca Európskych škôl s regionálnymi alebo miestnymi školami, ktoré sú schopné zabezpečiť učebné osnovy pre európsku maturitu; je presvedčený, že takáto spolupráca by sa mala zamerať na podporu vysokej kvality vzdelávania a európskej integrácie, zachovanie jazykovej rôznorodosti a uľahčenie mobility pracovných síl;
5. trvá na tom, že ak sú splnené potrebné kritériá, je naliehavo potrebné zriadiť jazykové oddelenia pre jazyky nových členských štátov, a že všetci žiaci by mali mať zabezpečené vyučovanie v materskom jazyku;
6. vyzýva Komisiu, aby posúdila možnosti zriadenia Európskych škôl v nových členských štátoch;

Financovanie systému Európskych škôl v budúcnosti, žiaci kategórie III a menšie školy

7. domnieva sa, že vyrovňavajúci príspevok Spoločenstiev nesmie viesť k otvorenému záväzku; považuje za samozrejmé, že systém Európskych škôl by mal fungovať efektívne, pokiaľ ide o rozpočtové plánovanie a kontrolu a mal by ponúkať preukázateľnú hodnotu za vynaložené prostriedky; podporuje stanovisko, že pri ročnom plánovaní pridelenia rozpočtu na každú školu by sa mala zohľadniť veľkosť a potreby jednotlivých škôl a dôkaz o tom, že existuje úsilie vynaložiť pridelené prostriedky z rozpočtu čo najefektívnejšie;
8. zdôrazňuje však, že spôsob prispievania Spoločenstiev do rozpočtov škôl je jasne stanovený v článku 25 odsek 2 Dohovoru stanovujúcom štatút Európskych škôl; z tohto dôvodu nesúhlasí s tým, aby Komisia stanovila maximálnu hranicu na príspevok Spoločenstiev do rozpočtu Európskych škôl pred tým, ako Rada guvernérov predloží svoj odhad príjmov a výdavkov škôl na nasledujúci rozpočtový rok;
9. domnieva sa, že súčasný systém, podľa ktorého sú príspevky členských štátov priamo späté s počtom učiteľov, ktoré vysielajú do Európskych škôl, a s budovami, ktoré poskytujú pre Európske školy, nie je spravodlivý, a že by sa mali zvážiť alternatívne spôsoby financovania;
10. je napriek tomu presvedčený o tom, že súčasný systém, podľa ktorého učiteľov vymenúvajú členské štáty, ktoré im aj vyplácajú mzdu, zabezpečuje, že Európske školy majú prístup k

odborným vedomostiam o výučbe týchto štátov a že je zaistený finančný príspevok členských štátov;

11. konštatuje, že úroveň poplatkov, ktoré platia rodičia žiakov kategórie III, sa reálne od roku 2002 podstatne zvýšili, čo viedlo k vyšším príjmom škôl a v dôsledku toho k menšiemu nárastu príspevku z rozpočtu Spoločenstiev, než by inak bolo potrebné; ďalej poukazuje na to, že tieto poplatky nepokrývajú celé náklady na vzdelávanie týchto žiakov; je však presvedčený o tom, že rodičia žiakov kategórie III by nemali byť vystavení nadmernému nárastu poplatku počas zostávajúcej doby vzdelávania ich detí v systéme Európskych škôl;
12. vyzýva Komisiu, aby sa snažila prostredníctvom svojho zástupcu v Rade guvernérov dosiahnuť prijatie a uverejnenie jasných, podrobných a verejnosti dostupných kritérií prijímania žiakov kategórie III; nalieha na Správnu radu každej školy, ktorá prijíma žiakov kategórie III, aby podala správu o uplatňovaní týchto kritérií vo svojej výročnej správe;
13. znovu opakuje svoju výzvu Rade guvernérov, aby dôsledne zrevidovala kritériá, ktoré prijala pre založenie, udržiavanie a zatváranie jednotlivých jazykových oddelení v jednotlivých školách tak, aby sa vylúčila akákoľvek diskriminácia úradného jazyka Európskej únie;
14. vyzýva Komisiu, aby hneď, ako to bude možné, uverejnila externú štúdiu, ktorú nechala vypracovať o dlhodobej budúcnosti štyroch škôl (v Bergene, Culhame, Karlsruhe a Mole);

Lepšie riadenie a správa

15. je presvedčený, že kvôli nárastu počtu Európskych škôl a počtu vyučovaných žiakov by sa Rada guvernérov mala zaoberať predovšetkým stanovením strategických cieľov, dohľadom a kontrolou; je presvedčený o tom, že podrobné otázky riadenia, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé školy, by mali riešiť v prvom rade Správne rady príslušných škôl, a že každá škola by mala byť v súvislosti s prevádzkovými a finančnými záležitosťami považovaná za autonómnu jednotku;
16. je presvedčený o tom, že z vyššie uvedených dôvodov by sa na Správne rady jednotlivých škôl mala preniesť kontrola finančných a prevádzkových záležitostí jednotlivých škôl v rámci strategických cieľov stanovených Radou guvernérov;
17. poukazuje na to, že Spoločenstvo v súčasnosti platí vyrovnávajúci príspevok, ktorý predstavuje približne 57 % ročných nákladov systému Európskych škôl, zatiaľ čo členské štáty prispievajú 22 %; domnieva sa preto, že Komisia ako zástupkyňa Spoločenstva by mala v Rade guvernérov disponovať hlasovacím právom, ktoré lepšie zodpovedá príspevku Spoločenstiev do rozpočtu škôl, a že Komisia musí po každej schôdzi Rady guvernérov podávať správu Európskemu parlamentu;
18. žiada Komisiu, aby vyvinula tlak na Radu guvernérov s cieľom vypracovať Kódex dobrého konania pri správe, a aby objasnila pôsobnosť Rady pre sťažnosti;
19. berie na vedomie návrh Komisie o možnosti založenia dvoch nových orgánov, pričom jeden by spravoval finančné a prevádzkové záležitosti všetkých škôl a druhý by zodpovedal za učebné osnovy, systém skúšania a systém hodnotenia učiteľov; je presvedčený, že je potrebné zachovať jeden riadiaci orgán, ktorý by bol oprávnený prijímať rozhodnutia

ovplyvňujúce systém škôl ako celok a bol by ochotný prevziať zodpovednosť za urovanie niekedy protichodných finančných a vzdelávacích požiadaviek;

20. vyzýva na primerané zastúpenie rodičov a iných zúčastnených strán, ako napríklad zamestnancov a žiakov, v Rade guvernérov, ako aj Správnych radách jednotlivých škôl;

Učebné osnovy a vzdelávacie záležitosti

(a) Veľkosť triedy

21. je presvedčený o tom, že triedy v materských, základných a stredných školách, v ktorých vyučuje jeden kvalifikovaný učiteľ, by nemali mať viac ako 30 žiakov; je tiež presvedčený, že od roku 2008 by sa mali postupne zaviesť triedy materských a základných škôl s maximálnym počtom 25 žiakov; vyzýva Radu guvernérov, aby podporila túto zásadu;
22. vyzýva Komisiu, aby podporila rozvoj koeficientov v súvislosti s deťmi so špeciálnymi vzdelávacími potrebami a so žiakmi, ktorých materský jazyk sa líši od jazyka, v ktorom majú väčšinou vyučovanie (jazyk I), a aby zabezpečila, že tieto koeficienty sa budú uplatňovať pri výpočte veľkosti triedy;
23. dôrazne vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s príslušnými členskými štátmi bezodkladne našla riešenie neúmerne vysokého počtu žiakov v niektorých školách, čo vedie k zhoršeniu výučby; naliehavo žiada Radu guvernérov, aby bezodkladne prijala kroky na riešenie situácie preplnenia škôl v Bruseli a Luxemburgu; zdôrazňuje nevyhnutnosť primeraného a včasného plánovania pre rozvoj infraštruktúry a zariadení potrebných pre chod Európskych škôl;

(b) Predvídanie špeciálnych vzdelávacích potrieb

24. vyzýva Komisiu, aby vypracovala spoľahlivú štatistiku o rozsahu požiadaviek na zabezpečenie špeciálnych potrieb vo všetkých Európskych školách a ďalej nalieha na Radu guvernérov, aby na každej Európskej škole uskutočnila prieskum o zabezpečení starostlivosti pre žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, vrátane detí s telesným a/alebo mentálnym postihnutím; žiada Radu guvernérov, aby zostavila súbor minimálnych noriem týkajúcich sa zabezpečenia vzdelávania, preskúmala prístupnosť Európskych škôl s cieľom zabezpečiť, aby konštrukcia a prevedenie budov boli prístupné pre deti s telesným postihnutím, a aby vykonala všetky ďalšie kroky, ktoré sú potrebné v záujme podpory všetkých žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami;
25. vyzýva Komisiu a Radu guvernérov, aby posilnili pridelovanie zdrojov vo forme finančných prostriedkov, personálu a odborných vedomostí a zabezpečili tak pre deti so špeciálnymi vzdelávacími potrebami prvotriedne vzdelávanie a plne tak podporili koncepciu integrujúceho vyučovania podobne, ako v ostatných školách v celej Európe; ďalej vyzýva Radu guvernérov, aby preskúmala konštruktívne alternatívy pre tie deti, ktoré nie sú schopné zvládnuť integráciu v tradičných triedach;
26. je presvedčený, že ak má vyučovanie na Európskych školách priniesť deťom so špeciálnymi vzdelávacími potrebami úžitok, je nevyhnutné zriadiť na školách interdisciplinárne tímy odborníkov (napr. školských psychológov, logopédov a jazykových terapeutov) a zabezpečiť tak podporu a poradenstvo pre učiteľov, žiakov a rodičov, ktorých sa uvedené týka;

27. žiada, aby sa v niektorej z väčších Európskych škôl inicioval pre deti so špeciálnymi vzdelávacími potrebami pilotný projekt centra s kvalifikovaným a primerane skúseným personálom a vhodnými učebnými materiálmi (knihy, počítačový softvér), ktorého úlohou by bolo poskytovanie odborného poradenstva a materiálov pre učiteľov vyučujúcich deti so špeciálnymi vzdelávacími potrebami; žiada, aby sa v rozpočte na rok 2006 vyčlenili pre tento projekt finančné prostriedky;

(c) *Európska maturita*

28. žiada Komisiu, aby využila všetky svoje právomoci s cieľom zabezpečiť, aby Rada guvernérov zaviedla do začiatku školského roka 2007 - 2008 alternatívne vysvedčenie o riadnom ukončení stredoškolského štúdia, paralelne s vysvedčením o európskej maturite, pre žiakov, ktorí sa rozhodnú pre odbornejšie vzdelávanie;

29. zdôrazňuje svoje presvedčenie, že narastajúca výmena študentov medzi európskymi univerzitami, globalizácia svetovej ekonomiky a vysoká skutočná hodnota európskej maturity sú dôvodom pre ďalšie presadzovanie európskej maturity a jej plné uznanie bez diskriminácie zo strany univerzít v členských štátoch a v tretích krajinách;

30. z tohto dôvodu vyzýva príslušné úrady v členských štátoch, aby zvážili výhody širšieho zavádzania európskej maturity ako vysvedčenia o riadnom ukončení stredoškolského štúdia mimo Európskych škôl, pričom je však nevyhnutné primeraným spôsobom zabezpečiť dodržiavanie noriem kvality, z ktorých táto maturita vychádza;

o

o o

31. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, Dvoru audítorov, Súdnemu dvoru, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov, Rade guvernérov Európskych škôl a vládam členských štátov.